

Setkání „u kulatého stolu“ na téma služby pro neslyšící osoby na Domažlicku

Datum: 19. 6. 2019

Přítomní: dle prezenční listiny

Místo konání: Městské centrum sociálně rehabilitačních služeb – domov pro seniory, Domažlice

Program setkání:

1. Možnosti finančního zajištění služeb pro neslyšící osoby (potažmo osoby se sluchovým postižením)
2. Možnosti zajištění zázemí pro setkávání neslyšících osob
3. Propojování a zpřístupňování aktivit a služeb v regionu neslyšícím osobám
4. Možnosti osvěty veřejnosti o problematice sluchového postižení a informovanost neslyšících o dostupných službách (on-line tlumočení a další)

Ad 1. Možnosti finančního zajištění služeb pro neslyšící osoby (potažmo osoby se sluchovým postižením)

- Ambulantní tlumočnická služba Svazu neslyšících a nedoslýchavých osob v ČR, Poradenské centrum Domažlice (dále jen Poradenské centrum Domažlice) je v současné době v rozvojové síti Plzeňského kraje a potýká se s nedostatkem financí, pro rok 2019 je potřeba 80 000,-, zatím se podařilo získat 14 000,-.

- Přesun služby do základní sítě je dle aktuálního SPRSS Plzeňského kraje až do roku 2021 pravděpodobně nemožný.

- Cpkp ZČ jednalo s mikroregionem Svaz obcí Domažlicka o možnostech účasti na jednom ze setkání s cílem jednat o financování sociálních služeb, ale mikroregion nemá prozatím o jednání zájem. Obce nemají zájem vytvářet dotační program pro financování služeb, chtějí pouze rozšiřovat stávající krizové situace, jejichž případné řešení v současnosti zajišťuje Diecézní charita Plzeň. Otázka je také, co vnímají starostové jako krizové situace, problémy neslyšících osob nemusí být pro starosty prioritní.

- Problém je, že se 3 roky buduje komunita skrze ambulantní tlumočnickou službu a teď hrozí její zavření a ztráta kontaktů. Služba předávala informace paní Najmanové z KÚ PK, nemá ambice rozšiřovat služby, chce pouze zachovat stávající 4 hodiny ambulance týdně.

- Cpkp oslovilo Okresní hospodářskou komoru Domažlice s možností předávání informací o zaměstnávání obtížně zaměstnatelných osob. Zároveň by mohla být řešena i systematictější podpora sociálních služeb.

- Poradenské centrum Domažlice zvažuje variantu zrušení ambulantní tlumočnické služby a rozšíření stávajícího odborného sociálního poradenství o tlumočnicka.

- Byla by možné naopak snížit kapacitu odborného poradenství a přesunout ji do ambulantního tlumočení?

- Otázka je, zda by souhlasil PK, který nemá na takové převádění vytvořené podmínky. Mohlo by se stát, že by se zrušilo odborné poradenství, ale PK by nepovolil rozšíření ambulance. Ale je to něco, co by bylo možné předjednat.

Ad 2. Možnosti zajištění zázemí pro setkávání neslyšících osob

- CpKP krátce jednalo o možnostech využití nového komunitního centra v bývalém pivovaru a bude se o tom jednat i nadále. Jeho otevření se možná posune na září 2019.
- Jsou k dispozici další prostory, které by mohli neslyšící využít pro setkávání?
- Měla by se stěhovat i knihovna a infocentrum. OSVZ MěÚ Domažlice zjistí další informace o možnostech využití prostorů pro setkávání neslyšících.
- Centrum pro zdravotně postižené v Klatovech má prostor, který jednou za 14 dní v pátek využívají neslyšící, podobný model by byl vhodný i na Domažlicku. Schází se tam nejčastěji lidé, kteří se moc neznají, nechtějí organizovat setkání u sebe doma, ale nemají finance na scházení se v kavárnách apod. Vhodný by byl kvalitní, uzavřený prostor.
- V novém komunitním centru by se mělo počítat se setkávání různých skupin.
- Setkávání by se odrazilo i v sociální službě, dospělý neslyšící bydlí u dospělých slyšících rodičů (kterým je i 70 let a více), jsou extrémně izolovaní, a je otázkou co se stane, až zůstanou neslyšící úplně sami. Neuvědomují, že spadají do dalších služeb, že mohou využívat azylové domy atd. Jsou izolovaní a neumí se starat o základní věci (chození na úřady apod.). Často mohou neslyšící skončit v ústavech, diagnostikováni jako mentálně postižení, je to způsobeno jen tím, že vyrůstali v izolaci. Pokud bude možnost setkávání, bude pravděpodobně růst i poptávka po službách tlumočení.

Ad 3. Propojování a zpřístupňování aktivit a služeb v regionu neslyšícím osobám

- První věc, kterou by bylo možné řešit je den sociálních služeb, ale je to hodně otázka financí, tlumočení je možné zajisti na základě dobrovolnosti, ale jen v určitém rozsahu. Je to otázka hlavně na město. Tlumočník by mohl například provádět neslyšící, udělat neslyšícím malou reklamu, informovat veřejnost apod.
- Zapojování neslyšících do jiných spolků příliš nefunguje. Některé organizace sjednocující jiné cílové skupiny chtěly finance na tlumočníka, aby tam mohli chodit i neslyšící, ale nedostali je.
- CpKP bude v rámci KPSS vytvářet webový portál, kde by mohly být i informace pro neslyšící.
- Organizace Deaffriendly vytvořila videa pro neslyšící, která vysvětlují sociální služby ve znakovém jazyce. Tato videa by mohla být využita i v rámci webového portálu, vlastníkem je CpKP střední Čechy. Ale jejich využitelnost neslyšícími je hodně otázkou počítačové gramotnosti neslyšících.
- ÚP se snažil zrealizovat kurz počítačové gramotnosti přes pracovní rehabilitaci, ale nepodařilo se najít kurz, který by byl s tlumočníkem, musely by se na něj získat finance.
- Koncepce celého kurzu musí být trochu jiná, neslyšící člověk nemůže koukat do počítače a zároveň vnímat lektora. Ideální by bylo, aby kurz vedl přímo neslyšící lektor.
- Česká unie neslyšících, má občas k dispozici jednoduché kurzy, ale většinou nemají možnost někoho poslat na Domažlicko atd.
- Tichý svět, o.p.s. uvedl, že podobné kurzy probíhaly v Praze, bylo by možné zkusit se obrátit na paní Blahovcovou.
- ÚP uvedl, že by bylo možné zkusit kurz realizovat v rámci poradenství, nemuselo by se jednat o příliš detailní kurz.

- Tichý svět, o.p.s. má podobné poradenství v rámci rehabilitace, ukazují jednotlivým klientům jak si založit e-mail apod.
- Mohl by být prostor pro individuální konzultace? ÚP by například jednou měsíčně nabízel individuální poradenství?
- Je to otázka financování, jestli bude třeba nějakého pracovníka platit navíc, nebo to bude v rámci standardní pracovní doby. Pokud mají lidé invaliditu, mohou požádat v rámci pracovní rehabilitace o individuální poradenství.
- Individuální konzultace by byly asi lepší než skupinový kurz. Mohl by se vytvořit roční plán na individuální konzultace 1x měsíčně.
 - ÚP zjistí více informací.
 - CpKP zjistí více informací od Martiny Macurové z CpKP SČ.
- Dle Poradenského centra Domažlice by bylo užitečné neslyšící seznámit i s dalšími sociálními službami, které se jich mohou týkat.

Ad 4. Možnosti osvěty veřejnosti o problematice sluchového postižení a informovanost neslyšících o dostupných službách (on-line tlumočení a další)

- V první řadě by bylo opět možné využít den sociálních služeb, případně připravovaný webový portál, obecní zpravodaje (v domažlickém zpravodaji vyšel článek o Poradenském centru Domažlice) atd.
- Zpravodaje více cílí na slyšící, kteří znají někoho neslyšícího, funguje to dobře. Na místní ambulanci se často obrací různé instituce. Postupně se zvedají počty klientů, kteří chtějí využít tlumočení v terénu.
- Bylo by možné využít i webové stránky města? Tichý svět, o.p.s. požadoval uveřejnění informací na webových stránkách Domažlic ohledně online tlumočení.
- Určitě je možné využít přeložení informací do znakového jazyka přes video, které může být vyvěšené někde na úvodní stránce. Případně se využívá symbol „ouška“, který indikuje, že na stránkách lze nalézt informace pro neslyšící apod. Často jsou k dispozici tablety pro online tlumočení, ale webové stránky mohou být velmi nepřehledné.
- CpKP předá Poradenskému centru Domažlice kontakty na obecní zpravodaje na Domažlicku. Zároveň promyslí možnosti řešení bezbariérovosti chystaného webového portálu na Domažlicku pro neslyšící.

- Sociální pracovnice města Pobežovice uvedla, že mají 2 neslyšící klienty a vzhledem k tomu, že žádný pracovník neumí český znakový jazyk, komunikace je velmi složitá. Například hrozilo, že bude nutné doprovodit klienta k soudu a pracovníkům chyběly informace, kde získat tlumočnicka atd.
- Dle přítomných může neslyšící požádat soud o tlumočnicka, a povinností soudu je ho zajistit (zdarma).
- Registr soudních tlumočnicků je trochu neaktuální, momentálně se na aktualizaci pracuje, ale soud může stanovit tlumočnickem i člověka mimo registr. Zároveň je možné i na jakákoliv jiná jednání objednat tlumočnicka. Pokud by na to klient nebyl zvyklý, je vhodné začít s tlumočením na osobních konzultacích (u soudu by mohl být zmatený apod.). Je možné využít terénní tlumočnickou službu zdarma v celém PK. Objednat tlumočnicka je vhodné minimálně 3 dny předem, ale čím dříve objednání proběhne, tím lépe. Je možné, aby přijel i tlumočnick

z Prahy (nijak to neovlivni bezplatnost služby). Klienti mají často strach, že jsou služby placené. Stačí, že je klient neslyšící, nemusí mít žádný průkaz apod. Následně je pak otázkou dohody, jestli se naučí klient objednávat tlumočnicka sám, nebo ho bude objednávat sociální pracovník. Ideální je řešit různé problémy (jednání v bance atd.) ve složení klient, tlumočnicka i sociální pracovník, protože tlumočnicka tak může pouze zprostředkovávat komunikaci, ale neřešit problém, protože jako tlumočnicka do toho nesmí sám zasahovat.

- V Plzni proběhne od září výuka znakového jazyka (pod organizací Tichý svět, o.p.s.), kurz bude otevřený pro veřejnost. Zároveň je možné zrealizovat základní školení i pro úřady. Je možnost využít i tichou linku pro krátké konzultace a schůzky, pokud by klient nebyl na online tlumočení zvyklý, může se s ním pracovník sejit a službu mu představit a ukázat.

- Vždy je vhodné využít jakéhokoli odborníka, úřady často říkají, že neslyšícím chodí tlumočit příbuzní, to může být ale problém. Rodinní příbuzní nejsou odborníci, může docházet i ke zneužívání, někdy musí dítě tlumočit dluhové problémy svých rodičů atd. Není to tak, že by byli všichni neslyšící doma týraní, ale zkušenosti takové občas jsou.

- K využívání tiché linky je potřeba pouze notebook s webkamerou či tablet a připojení na internet. Tichý svět, o.p.s. může přijet zaškolit pracovníky úřadu, zkontrolovat připojení a umožnit i klientovi, aby si službu vyzkoušel. Linka se využívá dvěma způsoby, buďto se tlumočí telefonní hovory (objednání k lékaři atd.), nebo přímo setkání na úřadu apod. Tichá linka je zdarma, běžná provozní doba je od 7:00 do 22:00, pohotovostní provoz je od 22:00 do 7:00.

- Dalším z problémů, které řeší sociální pracovníci Pobežovic, jsou kompenzační pomůcky a osamělost neslyšících.

- Dle Poradenského centra Domažlice by bylo možné zvát neslyšící na různá setkání Svazu neslyšících a nedoslýchavých atd.

- Oba dva neslyšící klienti v Pobežovicích jsou senioři, jeden z nich pomalu ztrácí zrak (je nedoslýchavý, má naslouchátko)

- V případě ztráty zraku je možné spolupracovat s organizací LORM, která se zaměřuje na hluchoslepé osoby. Centrála je v Praze (Brně a Jindřichově Hradci), ale pracovníci dojíždí i do Plzně a okolí.

- Centrum pro dětský sluch Tamtam, které se zaměřuje na děti se sluchovým postižením, uvedlo, že mají k dispozici 3 aplikace pro mobilní telefony pro výuku českého znakového jazyka. Jsou určeny primárně pro děti, ale mohou pomoci v základních slovíčkách, obsahují zhruba 1300 pojmů pro děti do 4 let.

- Centrum pro dětský sluch Tamtam se dále krátce vyjádřilo ke zprávě z šetření potřeb osob se sluchovým postižením na Domažlicku, která je dle nich zaměřená na dospělé osoby a bylo by třeba to ve zprávě více zohlednit. U dětí například neplatí, že je pro ně čeština cizím jazykem, organizace motivuje rodiče, aby učili děti i základy znakového jazyka, aby měli možnost komunikovat i v případě, že se stane něco s kochleárním implantátem apod. Pokud se podaří vyřešit problém neslyšících dětí implantáty apod., nejsou pak v podstatě neslyšící. Zpráva tak odpovídá spíše na problémy dospělých neslyšících.

- Organizace má v Domažlicích aktuálně 1 klienta. Služby jsou poskytovány zdarma a v případě potřeby je možné na ně klienty odkazovat. Poskytována je i sociálně aktivizační služba, ale ne v PK. Probíhá setkávání rodičů s dětmi se zdravotním postižením, které se nově

přesouvá do organizace Motýl v Plzni. Setkání trvá 3 hodiny – první hodina je pro rodiny s dětmi, druhou hodinu mají rodiče vyhrazenou pro sebe a třetí hodina je opět společná.

- Hlavní cílovou skupinou jsou rodiny s neslyšícími dětmi, neslyšící rodiče se slyšícími dětmi by mohli spíše využít odborné sociální poradenství (alespoň jednorázovou konzultaci) případně setkávání uvedené výše.

- CpKP doplní zprávu z šetření potřeb osob se sluchovým postižením na Domažlicku – konkretizuje cílovou skupinu na dospělé neslyšící osoby.

- Kochleární implantáty jsou poměrně citlivé téma, někteří neslyšící rodiče s neslyšícím dítětem chtějí kochleární implantát, aby zkvalitnili jeho život, někdy přestávají lidé naopak kochleární implantát používat a zapojí se do komunity neslyšících atd. Je to velice složité téma s různými přístupy. Ne pro všechny poruchy je implantát vhodný.

- Některá centra mozku mohou zakrňovat, čím dříve se implantuje kochleární implantát, tím lépe, ale není to tak, že po operaci pacient ihned slyší, musí se dlouho rehabilitovat, je třeba s ním pracovat atd.

Dne: 26. 6. 2019

Zpracoval: Mgr. Ondřej Raffel, CpKP ZČ

Ověřila: Ing. Tereza Eberlová, CpKP ZČ